

Instruks generel Infektionshygiejne

Instruks er gældende for:	Personale, og private leverandører, som udfører pleje- og behandlings opgaver i Skive Kommune
Formål:	<ul style="list-style-type: none"> • At begrænse risikoen for smitte til patienter/borgere og personale.
Definition:	<p>Generel infektionshygiejne: arbejdsgange/procedurer, der forhindrer spredning af mikroorganismer, så infektioner forebygges.</p> <p>Centralt i forebyggelse af smittespredning/infektioner er en fornuftig tilrettelæggelse af arbejdsgange med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • håndhygiejne • anvendelse af arbejdsdragt • anvendelse af personlige værnemidler • rengøring, desinfektion og sterilisation • håndtering af rene og urene tekstiler • håndtering af affald • håndtering af fødevarer <p>Den generelle infektionshygiejne gælder ALTID for alle personer i alle pleje-, undersøgelses- og behandlingsopgaver.</p>
Smittemåder	<p>Mikroorganismer, (bakterier, virus og svampe), kan spredes på forskellige måder mellem personale og borgere.</p> <p>Smittemåder inddeles i kontaktsmitte, dråbesmitte, luftbåren smitte, vehikelbåren smitte (smitte via blod, vand og fødemidler).</p>

Kontaktssmitte:

Direkte kontakt, dvs. at der er en fysisk kontakt mellem smitekilden og smittemodtageren (slimhinde til slimhinde eller hud til hud)

Indirekte kontakt, dvs. at mikroorganismen overføres til den modtagelige person via et mellemed som f.eks. dørhåndtag, kontakter, service, hjælpemidler

Smitte, der spredes via kontakt, er tarmbakterier (fx Clostridium difficile), hudbakterier (fx stafylokokker), virus (fx forkølelsesvirus, influenzavirus, norovirus)

Dråbesmitte

Mikroorganismene spredes via aerosoler, som er dråber af forskellig størrelse. Aerosoler dannes ved hoste, nys eller tale samt ved opkastning. Inden for ca. 1 meters afstand fra smitekilden er der risiko for at dråberne rammer slimhinderne i ansigtet. Dråberne er tunge og falder hurtigt ned og lander på overflader og giver derfor anledning til indirekte kontaktssmitte.

(eksempler er forkølelsesvirus, influenzavirus, norovirus)

Luftbåren smitte

Mikroorganismene spredes via små dråbekerner, som fremkommer ved tale, hoste eller nys, og som kan holde sig svævende i luften over lang tid og kan derved inhaleres af andre personer. Det er væsentligst børnesygdomme som mæslinger og skoldkopper, der smitter på denne måde. Ved luftbåren smitte skal ovenstående forholdsregler evt. suppleres med åndedrætsværn (FFP3 masker)

Vehikelbåren smitte (smitte via blod, vand og fødemidler)

Mikroorganismene spredes gennem

- kontamineret blod – forurenede blod (Inokulationssmitte: Mikroorganismen kommer ind i væv via hud, der ikke er hel/stik på ex. forurenede kanyler. Eksempler hiv, hepatitis B- og C-virus)
- forurenede vand eller fødemidler (alimentær smitte. Eksempler: Salmonella, Norovirus, E.coli)

Generelle infektionshygiejniske forholdsregler gælder ved alle smittemåder og omfatter:

- Korrekt udført håndhygiejne
- Brug af handsker ved risiko for kontakt med biologisk materiale ex. blod, afføring, opkast og udskillelser
- Brug af plastforklæde eller langærmet engangsovertrækskittel ved risiko for forurening af arbejdstøjet
- Korrekte arbejdsgange for: 1) rengøring af inventar 2) rengøring og evt. desinfektion af udstyr
- Brug af mundbind og øjenbeskyttelse ved risiko for sprøjt til ansigtets slimhinder
- Ved luftbåren smitte skal der evt. suppleres med åndedrætsværn (FFP3 maske)

Ved håndtering af mad gælder desuden:

- Korrekt opvarmning af maden

	<ul style="list-style-type: none"> • Korrekt nedkøling af maden <p>Fødevarestyrelsens retningslinjer følges altid.</p>
Tilrettelæggelse af arbejds gange	<p>Arbejdsgange skal planlægges og udføres med størst mulig hensyntagen til smitterisikoen. Personalet skal have viden om og være oplært i at udføre de forskellige arbejdsopgaver for at opnå sikre arbejdsrutiner i alle situationer, fx skal de kunne adskille rent og urent.</p>
Håndhygiejne	<p>Manglende eller ikke korrekt udført håndhygiejne er den største risikofaktor for smitteoverførsel. Det er derfor vigtigt, at alle medarbejdere kender og følger instruks for håndhygiejne.</p> <p>Se instruks for håndhygiejne og handsker</p>
Arbejdsdragt/ Uniformshygiejne	<p>Arbejdsdragt, der er stillet til rådighed på arbejdspladsen, skal benyttes, og regler for arbejdsdragt overholdes.</p> <p>Se instruks for arbejdsdragt for Pleje og omsorg</p> <p>Ved ydelse af beklædningsgodtgørelse skal personalet indkøbe tøj, der kan benyttes og håndteres hensigtsmæssigt ift. til arbejdsopgaverne (fx ingen lange ærmer). Tøjet bør kunne vaskes ved minimum 80 grader C.</p> <p>Arbejdstøj skal skiftes efter arbejdets ophør (ved hjemkomst), så spredning af mikroorganismer/smitte fra tøjet forebygges.</p> <p>Hvis eget tøj benyttes i fx bosteder, daginstitutioner mm., bør det overvejes, hvilket tøj der anvendes (Det vil være hensigtsmæssigt at vælge noget tøj som dedikeres til arbejde og ex. ikke uldne sweatere og lange tørklæder).</p>
Værnemidler	<p>Værnemidler benyttes i forhold til arbejdsopgaven for at beskytte medarbejderens hud, slimhinder og tøj mod forurening af mikroorganismer.</p> <p>Handsker: Handsker anvendes som et personligt værnemiddel ved risiko for forurening af hænderne med kropsvæsker og udskillelser som f.eks. sårsekret, næsesekret (snot), urin, afføring, mm. Handsker beskytter endvidere hænderne ved håndtering af medicin, rengøringsmidler og andre kemikalier.</p> <p>Se instruks for håndhygiejne og handsker.</p> <p>Plastforklæde: Plastforklæde anvendes for at hindre forurening af arbejdsdragten/tøjet og dermed forebygge smittespredning mellem personale og borgerne.</p> <p>Plastforklædet skal benyttes ved ex. hjælp til bad/sengebad, nedre toilette, personlig hygiejne, hvor risikoen for stænk og sprøjt er stor, ved behandling af sår, hvis der er tale om udbredte væskende sår eller sår der skal skylles.</p>

	<p>Langærmet engangsovertrækskittel: Overtrækskitlen benyttes, når der er behov for at beskytte hele arbejdsdragten og medarbejderens arme ved meget forurenende arbejdsopgaver f.eks. afføring spredt rundt i omgivelserne. Overtrækskittel anvendes også som et supplerende værnemiddel ved enkelte smitsomme sygdomme, hvilket vil fremgå af konkret instruks for sygdommen.</p> <p>Mundbind, beskyttelsesbriller/ visir: Mundbind i kombination med beskyttelsesbriller/visir anvendes ved risiko for stænk og sprøjt til ansigtets slimhinder.</p>
<p>Rengøring</p>	<p>Rengøring er en proces, der fjerner støv og snavs og hindrer en opformering af mikroorganismer. Oprydning letter rengøring!</p> <p>Rengøring foretages med vand og sæbe eller i en opvaskemaskine, der er velegnet til formålet.</p> <p>Vandrette flader rengøres med universalrengøringsmiddel efter behov. Rengøring udføres altid fra rent mod urent. Overflader som vægge og gulve indgår sjældent i overførsel af infektionssygdomme, når de generelle infektionshygiejniske principper følges. Det betyder at ting, der har været på gulvet, er at betragte som urene.</p> <p>Under den almindelige oprydning efter personlig hygiejne efterses og rengøres toilet og håndvask.</p> <p>Ved rengøring er der behov for at beskytte hænderne mod vand, rengøringsmidler og slid. Engangshandsker beskytter tilstrækkeligt mod vand og tynde brugsopløsninger i kortere perioder. Er hænderne i kontakt med vand i længere perioder, eller arbejdes der med stærkere brugsopløsninger eller koncentrerede rengøringsmidler, benyttes engangshandsker af nitril. Nitrilhandsker er testet mod gennemtrængelighed af kemikalier. Handskerne skiftes efter max 30 minutter.</p> <p>Mikrofiberklude suger fedt og slider på huden. Derfor skal der altid anvendes handsker ved rengøring med mikrofiberklude</p> <p>Der skal udføres håndhygiejne, skiftes handsker og skiftes klud efter behov, og som minimum når man bevæger sig fra et rum til et andet.</p> <p>I særlige situationer kan der være behov for hovedrengøring, før den bevilgede hjælp iværksættes.</p> <p>Rengøring efter anvisningerne i kvalitetsstandarderne. Se vejledning for din afdeling</p>

	<p>Hjælpemidler Hjælpemidler (bækkenstol, kørestol, rollator, liftsegl mm.) rengøres som udgangspunkt i forbindelse med den almindelige rengøring (hvis borgeren ikke selv evner dette) – men bør efterses i forbindelse med den daglige oprydning</p> <p>Inden hjælpemidlet skal afleveres /afhentes af hjælpemiddelscentralen, skal det rengøres.</p> <p>PC-arbejdspladser Tastatur på en PC-arbejdsplads, der bruges af flere medarbejder, rengøres dagligt samt ved synlig forurening.</p> <p>Tablets, dect- /vagttelefoner og overfaldsalarmer Tablets, dect-/vagttelefoner og overfaldsalarmer rengøres ved endt arbejdstid samt ved synlig forurening.</p>
<p>Desinfektion</p>	<p>Desinfektion er en proces, der reducerer antallet af sygdomsfremkaldende mikroorganismer i et sådant omfang, at det desinficerede udstyr kan benyttes uden risiko for infektion.</p> <p>Før der desinficeres, skal der altid rengøres.</p> <p>Ved spild af blod og udskillelser (afføring, urin, opkast, mm) tørres spildet op med sugende engangsmateriale. Ved en mindre mængde, dvs. hvor spildet kan fjernes i én arbejdsgang, rengøres stedet efterfølgende. Ved en større mængde, dvs. hvor spildet ikke kan fjernes i én arbejdsgang, foretages rengøring og efterfølgende desinfektion af stedet.</p> <p>Udstyr/genstande, der skal benyttes mellem flere borgere (fx bækkenstol, badeleje, seng) skal efter rengøring desinficeres.</p> <p>Det anbefales at benytte handsker ved kontakt med desinfektionsmidler.</p>
<p>Sterilisation</p>	<p>Sterilisation er en proces, der fører til fuldstændig fjernelse af mikroorganismer på en genstand.</p> <p>Sterilisation foretages med mættet vanddamp eller tør varme.</p> <p>I Skive Kommune benyttes udelukkende sterilt engangsmateriale, dog ikke hos tandlægerne, som har mulighed for at sterilisere materiale til flergangsbrug.</p>
<p>Optørring af spild</p>	<p>Ved spild af blod og udskillelser (afføring, urin, opkast, mm) tørres spildet op med sugende engangsmateriale. Ved en mindre mængde, dvs. hvor spildet kan fjernes i én arbejdsgang, rengøres stedet efterfølgende. Ved en større mængde, dvs. hvor spildet ikke kan fjernes i én arbejdsgang, foretages rengøring og efterfølgende desinfektion af stedet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der benyttes handsker og evt. engangsplastforklæde. • Tør op med engangsmateriale, køkkenrulle eller lign. • Fjern handsker og udfør håndhygiejne. • Nye handsker på. • Rengør med universalrengøringsmiddel og, hvis nødvendigt, desinficer efterfølgende med egnet desinficeringsmiddel.

	<ul style="list-style-type: none"> • Fjern forklæde og handsker og udfør hånddesinfektion.
Håndtering af tekstiler	<p>Snavsetøj håndteres så lidt som muligt. Bør ikke lægges på gulvet.</p> <p>Tekstiler fx tøj, håndklæder, sengelinned, madrasbetræk, dyne, pude forurenede med blod, opkast, urin, afføring mm. skiftes. Benyt handsker og engangsforklæde. Evt. skylles tøjet (hvis det ex. er sølet til i opkast/ afføring) og lægges om muligt direkte ind i vaskemaskinen.</p> <p>Hvis der vaskes i fælles vaskeri på Møllegården, lægges tøjet i en lukket plastpose med vasketemperatur skrevet på. – Posen tømmes i vaskeriet direkte ind i vaskemaskinen. Husk håndhygiejne.</p> <p>Tøm lommer af hensyn til vaskeripersonalets sikkerhed. Under den videre håndtering af vasketøjet er det afgørende, at det ikke indeholder skarpe og spidse genstande.</p> <p>Fra boligen til centralt opsamlingssted (bryggers/ vaskerum) benyttes en vasketøjskurv, plastpose eller sækkevogn, af hygiejniske og ergonomiske årsager.</p> <p>Borgerens tøj anbefales vasket separat eller vaskes ved minimum 80°</p> <p>Alle fælles tekstiler skal vaskes ved minimum 80° C med mindre, at der tilsættes et desinfektionsmiddel.</p> <p>Rent tøj skal håndteres efter rene principper.</p> <p>Se instruks for vask og håndtering af tekstiler på plejehjem og institutioner</p> <p>Der kan være særlige forholdsregler, der gælder ved særlige infektioner. Se under instruks for den aktuelle infektion.</p>
Affald	<p>Affald håndteres så lidt som muligt og emballeres hos borgeren. Husk håndhygiejne og handsker og evt. engangsforklæde. Hold affald væk fra arbejdsdragten/tøjet.</p>
Fødevarer	<p>Den enkelte institution er ansvarlig for efterlevelse af Fødevarestyrelsens krav. Alle medarbejdere er forpligtet til at sætte sig ind i de gældende regler lokalt.</p> <p>Såfremt beboere eller frivillige i øvrigt deltager i køkkenarbejdet, gælder de samme regler for dem.</p> <p>Pleje/køkken</p> <p>For at mindske risikoen for smitte skal man være opmærksom på at overholde en korrekt hånd -og køkkenhygiejne.</p> <p>Arbejdet bør planlægges, så der mindst muligt udføres både pleje -og køkkenarbejde.</p> <p>Vedr. rengøring af og i køkkenet, henvises til fødevarestyrelsen.</p>

	<p>Der skal bruges forklæde ved arbejde i køkkenet. Personale, der deltager i både i den personlige pleje af beboere, og som også arbejder med madvarer i køkkenet, skal anvende forklæde såvel i køkkenarbejdet som i arbejde med den personlige pleje af beboerne. Der anbefales plastforklæde.</p>
Ansvar:	<ul style="list-style-type: none"> • Ledelsen er ansvarlig for der ligger en skriftlig instruks på generel infektionshygiejne og at medarbejderen er kendt med og kan anvende instruks. • Medarbejderen er ansvarlig for at følge instruks.
Reference:	<p>Nationale infektionshygiejniske retningslinjer om generelle forholdsregler i sundhedssektoren 1. udgave 2017, Central Enhed for Infektionshygiejne</p> <p>Nationale infektionshygiejniske retningslinjer om håndhygiejne 2. udgave 2018, Central Enhed for Infektionshygiejne</p> <p>Nationale Infektionshygiejniske retningslinjer For desinfektion i sundhedssektoren 13. udgave 2018, Central Enhed for Infektionshygiejne</p> <p>Nationale infektionshygiejniske retningslinjer for rengøring i hospitals- og primærsektoren, herunder dagtilbud og skoler 1. udgave 2015, Central Enhed for Infektionshygiejne</p> <p>Nationale infektionshygiejniske retningslinjer om håndtering af tekstiler til flergangsbrug sundhedssektoren 1. udgave 2015, Central Enhed for Infektionshygiejne</p> <p>MRSA-enheden Region Midt instruks: Minimumskrav til genbehandling af instrumenter og medicinsk udstyr der benyttes til flere borgere</p>
Dokumentstyring:	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdet af: Winni Weber Christensen, Tværgående hygiejnekoordinator • Gældende fra: 2015 • Dato for næste revision: August 2022 • Seneste revidering: August 2019 • Godkendt af: <ul style="list-style-type: none"> ○ Instruksgruppen Pleje & Omsorg: Lone Gjørtsz, Edith Rogild, Susanne Nørgaard, Gerda Trine Andersen, Merete Bislev, Dorte Pedersen ○ Ledelsen Socialafdelingen

